

Tekninen lautakunta 18.05.2022 § 46

§ 46

Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma vuosille 2022–2032

Valmistelijat / lisätiedot:
Pelkonen Juha K

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkitekniiikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta hyväksyy Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman 2022–2032.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmat ovat alueittain laadittuja Espoon kaupungin luonnonmukaisten viheralueiden hoidon suunnitelmia. Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2022–2032 koskee Espoon kaupungin omistamia metsiä ja niittyjä Espoon keskuksen, Kauklahden, Muuralan, Sepänkylän kaupunginosien sekä Kaupunginkallion, Kuurinniityn ja Vanttilan taajama-alueiden muodostamalla Keski-Espoon suunnitelma-alueella. Suunniteltavien alueiden kokonaispinta-ala on noin 375 hehtaaria. Suunnittelualueella olevia luonnonsuojelualueita ei ole sisällytetty luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan. Suunnitelmaa on valmisteltu kevästä 2021 alkaen kaupunkitekniiikan keskuksen luonnonhoitoyksikössä.

Suunnitelma pohjautuu laajaan tausta-aineistoon. Työssä on huomioitu suunnittelun alueen luontoarvot, maisemakohteet, maankäyttö ja kulttuuriympäristöt. Kaupungin luonnonhoitoa suunniteltaessa tarkastellaan yhden metsikön tai niityn sijaan laajempia kokonaisuuksia, esim. ulkoilureitin vartta, järven rantavyöhykettä tai uuden rakennettavan alueen tulevia viheralueita. Metsäkuvioiden rajaamisessa hyödynnetään luontaisia maaston muotoja, alueen kasviston ja puuston ominaispiirteitä sekä maaperän ominaisuuksien vaihtelua. Oikein ajoitetulla ja kasvupaikalle sopivalla hoidolla pyritään kasvattamaan metsiä mahdollisimman pitkäikäisiksi ja välttämään suuria maisemamuutoksia. Taajamametsien jatkuvuuden ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi metsissä tulee olla tasapainoisesti myös taimikoita ja nuorta puustoa.

Perustan tämän suunnitelman tavoitteiksi muodostavat Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli, sen yksityiskohtaiset työohjeet sekä metsiä koskeva lainsäädäntö. Kaupungin eri toimialat (mm. ympäristökeskus, liikuntatoimi, kaupunkisuunnittelukeskus ja kaupunginmuseo) ovat mukana

suunnitelmien valmistelussa laajan kaupungin sisäisen ohjausryhmien jäsenenä. Kaupunkisuunnittelukeskuksen lupavalmisteliija tekee uusiin suunnitelmiin luvanvaraisuuden arvioinnin kohteista, joiden metsänhoito tarvitsee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen maisematyöluvan.

Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma on toteutettu vuorovaikutteisesti Keski-Espoon metsä- ja viherympäristöjen käyttäjien, asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Vuorovaikutusprosessiin kuuluivat kyselyt asukkaille ja sidosryhmille, alueelta suunnitteluajana saadun palautteen huomiointi, kaikille avoimet metsäkävelyt ja suunnitelmaluonnoksen kommentointimahdollisuus. Saatu palaute, kommentit ja alueittaiset hoitotoiveet on otettu huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Yleisin kasvupaikkatyyppi suunnittelulla alueella on tuore mustikkatyyppin kangas, jota on 34 % suunnittelualueen pinta-alasta. Suunnittelualueella on paljon myös ravinteikkaampia kasvupaikkoja: lehtomaisia kankaita on 33 % ja lehtoja 13 % pinta-alasta. Näitä karumpia kasvupaikkoja, kuivahkoja ja kuivia kankaita oli yhteensä 20 % suunnittelualueen pinta-alasta, keskittyen kalliopohjaisiin korkeampiin maastonkohtiin. Puulajisuhteet jakaantuvat seuraavasti: kuusta alueen puustosta on noin 34 %, mäntyä 28 % ja koivua noin 23 %, näiden lisäksi pääasiassa muita lehtipuita on noin 15 % koko suunnittelualueen puustosta. Puusto on ikärakenteeltaan varttunutta-vanhaa ja puustoltaan puhtaasti nuorten metsiköiden osuus on pieni. Taajamametsät ovat tyypillisesti eri-ikäisrakenteisia eli samassa metsikössä kasvaa paljon eri-ikäisiä ja -kokoisia puita. Suunnittelualueella on niittyjä ja muita avoimina tai puoliavoimina hoidettavia alueita noin 50 hehtaaria, erityisesti Vanttilan vanhalla maatalousalueella.

Monimuotoisuudelle tärkeistä elinympäristöistä suunnitelmaan kartoitettiin metsä- ja luonnonsuojelulain elinympäristöjen ja luontotyyppien lisäksi METSO-luokitusten I ja II kriteerit täyttävät alueet sekä PEFC-metsäsertifioinnin arvokkaat elinympäristöt. Suunnittelualueelle on ehdotettu erilaisia metsänhakkuita seuraavien kymmenen vuoden aikana toteutettaviksi yhteensä noin 147 hehtaarille suunnittelualueesta. Tästä erivoimakkuuksilla toteutettavia poimintahakkuita ja yksittäisten puiden hakkuita on ehdotettu yhteensä noin 137 hehtaarille. Poimintahakkuut ovat yksittäisten, kunnoltaan heikentyneiden puiden poistoa turvallisuusperusteisesti ja voimakkuudeltaan vaihtelevia hakkuita, joiden tavoitteena on puuston uudistumisen mahdollistaminen kasvutilan ja valo-olosuhteiden parantuessa metsän alimmissa kerroksissa. Valtaosassa poimintahakkuita metsikön koko pinta-alaa ei käsitellä samalla voimakkuudella vaan puuston peruskuntoa parantavaa poimintaa kohdennetaan esimerkiksi ulkoilureittien, teiden sekä rakennettujen alueiden reunavyöhykkeiden puustoon. Tasa-ikäisten metsien harvennushakkuita (ensiharvennus tai harvennus) on ehdotettu yhteensä noin 10 hehtaarille. Harvennushakkuilla parannetaan puuston elinvoimaisuutta ja pidennetään virkistymetsien ikää, kun kasvamaan jäävät puut saavat enemmän valoa ja kasvutilaa sekä pyritään kehittämään tasaikäisestä metsästä ajan oloon monikerroksista ja monilajista eri-ikäisrakenteista metsää. Metsänhoitotöitä, joilla pyritään varmistamaan metsän luontaisen uudistuminen ja terveen nuoren puuston synty on kymmenvuotiskaudelle suunniteltu noin 80 hehtaarille suunnittelualueesta. Metsänhoitotöihin kuuluvat taimikon- ja pienpuustonhoidot sekä istutukset. Pienpuustonhoito ja poimintahakkuu ovat Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman yleisimpiä toimenpiteitä metsikkökuvioille. Hakkuu ja metsänhoitotoimet toteutetaan yleensä samaan aikaan, jolloin samalla kuviolla voi olla useampi toimenpide.

Toimenpiteissä on otettu huomioon alueittaiset erityispiirteet, luontoarvot, vuorovaikutuksessa saatu palaute sekä Espoon metsien ja niittyjen hoidon tavoitteet. Tavoitteena on kehittää monilajista ja monikerroksellista virkistysmetsää, jonka peruskunto on hyvä ja kestää mahdollisia muutoksia vallitsevissa kasvuolosuhteissa tulevaisuudessa. Hoitamattomia tiheikköjä ja suojavyöhykkeitä sekä pysty- ja maalahopuuta jätetään toimenpiteistä maastoon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Kaupunkitekniikan keskuksen luonnonhoitoyksikkö kokoaa luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa esitetyistä hoitotoimenpiteistä vuotuisen metsätyöohjelman. Tätä suunnitelmaa on syytä päivittää toimenpiteitä tehtäessä ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua, vuonna 2032.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Keski-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2022-2032
- 2 Suunnitelman liite 1 - Suunnitelma-alueen rajaus ja luonnonhoitokuviot
- 3 Suunnitelman liite 2 - Kuvionumerointi ja kunnossapitoluokat kaupunginosittain
- 4 Suunnitelman liite 3 - Metsien kehitysluokat ja kasvupaikat kaupunginosittain
- 5 Suunnitelman liite 4 - Monimuotoisuus ja arvokkaat elinympäristöt
- 6 Suunnitelman liite 5 - Hakkuut ja kiireellisyysluokat
- 7 Suunnitelman liite 6 - Metsänhoitotyöt ja kiireellisyysluokat
- 8 Suunnitelman liite 7 - Kuvioluettelo
- 9 Suunnitelman liite 8 - Avoimen kommentoinnin kooste
- 10 Suunnitelman liite 9 - Maisematyölupalausunto
- 11 Suunnitelman liite 10 - Kyselyiden koottu vastausaineisto

Oheismateriaali

Tiedoksi